

Katedra bohemistiky PF UJEP

KLAUZURNÍ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA

Bakalářské studijní programy – Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura (jednooborové studium)

Český jazyk a literatura (dvouoborové studium)

Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání

Datum: 28. listopadu 2011

Jméno a příjmení:

Aprobace:

Identifikační číslo:

Disciplína	Počet bodů
Stylistika	
Syntax	
Morfologie	
Lexikologie, slovtvorba	
Fonetika, fonologie, pravopis	
CELKEM	

Celkové hodnocení:
ZADÁNÍ:

A

B

C

D

Text pro bakalářské studijní programy

Díry? Očistec i pro řidiče sanitek

Praha Jízda autem po pražských a středočeských silnicích připomíná zážitek z pouťových atrakcí. Na vině „poskakování“ na vozovkách jsou tisíce děr, které způsobil letošní silný mráz. Zima ještě ani neskončila a silničáři hlásí větší škody než v loňském roce. „Loni Praha za opravy vozovek po zimě zaplatila zhruba 120 milionů korun. Letos se náš odhad pohybuje už na 140 milionech korun a částka stále narůstá,“ říká Tomáš Mrázek z Technické správy komunikací v Praze. Navíc v tuto chvíli není jasné, zda nebude v březnu ještě znovu sněžit a mrznout, čímž by škody mohly překročit částku 150 milionů korun. A je otázka, zda na zalátání děr budou peníze krajům stačit.

Žádat o náhradu se vyplatí

Ačkoliv domáhat se finanční náhrady za poničení vozu po správci silnice je podle pojišťoven složité, třeba v Praze se to řidičům většinou vyplatí. Se stížnostmi v hlavním městě uspějí až dvě třetiny řidičů. Ovšem ne bez práce a papírování. „Člověk musí nejprve zaslat fakturu za opravu, případně vyjádření policie nebo kontakty na svědky nehody. Nutné jsou také fotografie. Když má řidič havarijní pojištění, těmto nepříjemnostem se vyhne,“ upozorňuje Tomáš Zavoral z České pojišťovny. Je třeba však také počítat s tím, že škoda nebude pojišťovnou ve všech případech vyplacena okamžitě.

Nejhorší situace je teď pro řidiče v hlavním městě podle Mrázka na nejzatíženějších dopravních tazích. „Hodně špatně je na tom například ulice Vysočanská nebo Veselská. Ta vede okolo obchodního domu Tesco v Letňanech,“ podotýká Mrázek.

Přečtěte si přiložený text a odpovězte na následující otázky:

STYLISTIKA

1. Do kterého funkčního stylu byste zařadili uvedený text?

.....

2. a) O jaký slohový útvar se jedná?

.....

b) Jaký slohový postup se v textu převážně uplatňuje?

.....

3. a) Jak je text uspořádán z hlediska horizontálního členění?

.....

b) Charakterizujte téma:

1. odstavce

.....

2. odstavce

.....

c) Uved'te, které prostředky vertikálního členění textu se v textu uplatňují?

.....

.....

.....

d) Co signalizuje v textu mezititulek?

.....

e) Jak vyjadřuje vztah k obsahu textu část titulku *Očistec i pro řidiče sanitek*?

.....

4. K daným výrazům přiřaďte na základě textu odpovídající slohový příznak. Vybírejte přitom ze škály: výraz knižní – termín – výraz slohově neutrální – hovorový. Postihněte i dynamiku slohových příznaků, pokud je to v daném případě relevantní.

sanitka –

zalátání –

nebude vyplacena –

SYNTAX

1. Zkontrolujte interpunkci a znázorněte v přehledném a čitelném schématu stavbu následujícího souvětí. Zanešte do něj údaje: a) o větách a jejich různých druzích, b) skladebních vztazích gramatických a sémantických. Předpokládají se znalosti na úrovni vysoké školy!

Tomáš Mrázek předpokládá že na opravu nejpoškozenějších úseků hlavních tahů budou muset TSK vynaložit okolo 150 milionů korun protože pokud vezmeme v úvahu dlouhodobou předpověď meteorologů není dosud jasné zda nebude v březnu ještě sněžit a mrznout a tak by se mohlo klidně stát že plánovaná částka by na opravu určitě nestačila.

2. Vypište z vět předchozího souvětí predikáty tak, jak po sobě následují, a určete jejich druh.

	Predikát	Druh predikátu
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

3. Zkontrolujte interpunkci následující věty jednoduché a znázorněte stavbu této věty v přehledném a čitelném schématu, do kterého zanešte údaje o všech větných členech a gramatických a sémantických vztazích.

Jízda autem po mnohých pražských nebo středočeských silnicích připomíná letos kvůli tisícům děr způsobených dlouhodobými silnými mrazy spíše zážitek z pouťových atrakcí

MORFOLOGIE

1. a) Určete přesně slovní druh slov užitých v textu:
(Příklad: *ať* – částice práci / rozkazovací)

ještě (3. ř.)

než (3. ř.)

(je) třeba (*však také...*) ... (5. ř. zdola)

b) V které jiné slovnědruhové platnosti se daná slova užívají? Na každou uveďte příklad (větu nebo slovní spojení).

ještě

než

třeba

2. a) Určete mluvnické kategorie tvaru *čímž* užitého v textu (7. ř. 1. odst.):

pád a číslo.....

b) Napište tvar 1. pádu k tvaru uved. v bodě a) a určete přesně jeho slovní druh:

3. Vypište spisovné tvary (všechny možné) slovesa *zaslat* užitého v textu (3. ř. 2. odst.):

1. os. j. č.

1. os. mn. č.

příslušný / vhodný přechodník v žen. r. č. j.....

4. Vyberte z prvních čtyř větných celků 1. odstavce všechna slovesa, od nichž lze vytvořit opisné pasivum a toto pasivum dejte do trpného infinitivu v muž. r. č. j.

5. A. Tvar *vyplatí se* (mezititulek) je:

a) aktivum

b) pasivum

c) zvrtné sloveso

d) spojení zájmena a slovesa

(Správné řešení zakroužkujte.)

B. a) Určete u slovesa uvedeného v bodě A vid:

.....

b) Uved'te jeho vidový protějšek:.....

TVOŘENÍ SLOV A LEXIKOLOGIE

1. Z prvního odstavce textu (před mezititulkem) vypište všechna přejatá slova:

.....
.....

2. (a) Vysvětlete (synonymem nebo opisem) základní význam níže uvedených slov.

(b) Vysvětlete dále, co znamenají v textu (první v nadpise, druhé na konci prvního odstavce).

(c) Uved'te, zda jde o metaforické, nebo metonymické užití.

očistec a)

b)

c)

zalátání a)

b)

c)

3. K následujícím slovům uved'te: a) slovo základové a b) přiřte, o jakou se jedná onomaziologickou kategorii:

poskakování: a)

b)

silničář: a)

b)

zaplatit: a)

b)

4. Z prvního odstavce textu vypište zde slovo utvořené skládáním a uveďte (podtržením), zda

a) jde o skládání vlastní, nebo spřahování ?

b) jde o kompozitum determinační, nebo koordinační ?

c) je utvořeno modifikačně, nebo mutačně, nebo integračně ?

FONETIKA, FONOLOGIE A PRAVOPIS

1. Proved'te fonetickou transkripci části textu:

Na vině „poskakování“ na vozovkách jsou tisíce děr, které způsobil letošní silný mráz. Zima ještě ani neskončila a silničáři hlásí větší škody než v loňském roce.

.....
.....
.....
.....

2. Vypište slova a spojení, v nichž při výslovnosti dochází k asimilaci znělosti. Změnu vysvětlíte.

.....
.....

3. V následujících slovech podtrhněte pouze neznělé souhlásky:

sobec, patro, povežeme, svíčka, dřezy

4. Napište 2 výpovědi lišící se koncovou kadencí.

.....
.....

5. Uved'te české ekvivalenty k následujícím pojmům a doplňte k nim příklady:

labiála

epenteze

6. Opravte pravopisné chyby ve větách:

Lidé se seběhly na ulici V klidu. Kávu si můžete umlýt v našem kávomlýnku. V českých dennících najdeme i křížovky a osmisměrky. Ty jsi na mě zapomněl? Opiluj si nechty! Na Náměstí I. P. Pavlova se nachází řada obchodů s luxusním zbožím. Stovky posluchačů se sešli ve velké aule na přednášku profesora Schmidta. Víte, kdy budeme moci pozorovat zatmění slunce? Zčeš si vlasy z čela. Naši známý bydlí v Pišelých. Babička měla ve zvyku viskat mě ve vlasech. Na gruzínské svatbě je ve zvyku jíst beranní maso. Přejeďte Most Palackého a na Janáčkově nábřeží zahněte doleva. Prostudovali jste již českou mluvnici B. Havránka a A. Jedličky? Vrat' už skici od pana Vašici. Vráťím se brzyčko, uklidňovala maminka Jiříka. Haló nezavěšujte, prosím.